

ИСПИТ ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1

3. септембар 2016.

Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Употреба калкулатора није дозвољена. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)										КОЛОКВИЈУМ	УСМЕНА ПРОВЕРА	
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име							Да	
П1	П2	П3	/							УКУПНО ИСПИТ		
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ				УКУПНО ПОЕНА	КОНАЧНА ОЦЕНА	
1	2	3	4	5	6	Укупно	1	2	Укупно			

ПИТАЊА

1. (а) Полазећи од израза за потенцијал тачкастог наелектрисуња у вакууму, у односу на референтну тачку у бесконачности, извести израз за потенцијал електростатичког дипола далеко од дипола. (б) На основу претходно изведеног израза одредити геометријско место тачака у којима је потенцијал електростатичког дипола једнак нули.

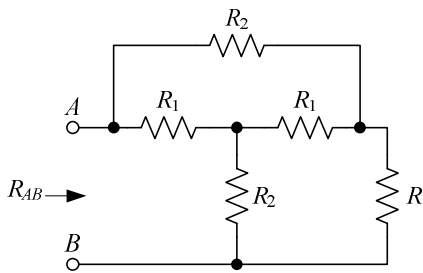
(а)	(б)
-----	-----

2. Запремина густина просторног наелектрисуња у вакууму зависи само од x -координате Декартовог координатног система

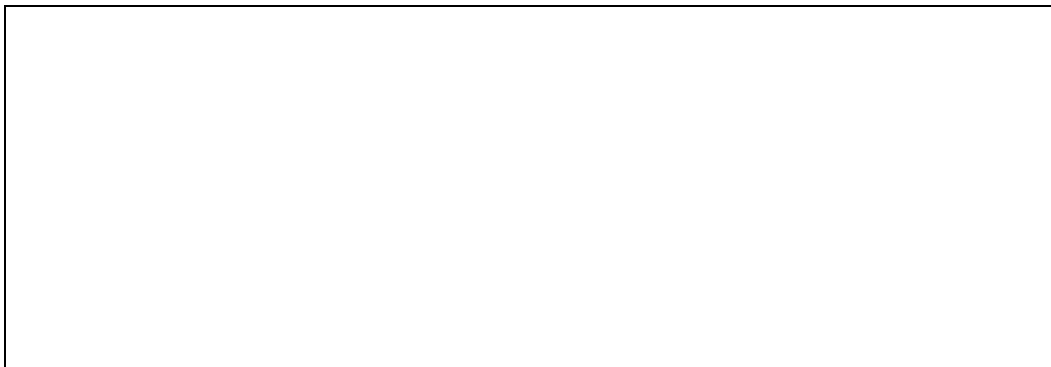
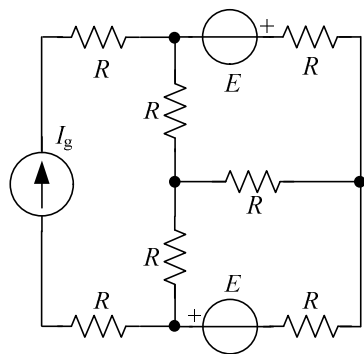
и дата је изразом $\rho(x) = \begin{cases} \rho_0, & |x| \leq a \\ 0, & |x| > a \end{cases}$, где су a и ρ_0 позитивне константе. Одредити вектор електричног поља у равни $x = -a$.

3. Гранична површ раздваја два несавршена диелектрика чије су пермитивности ϵ_1 и ϵ_2 , а специфичне проводности σ_1 и σ_2 , редом. Познат је вектор густине струје уз граничну површ у првом диелектрику, $\mathbf{J}_1$. Полазећи од граничних услова извести израз за површинску густину слободног наелектрисуња на граничној површи.

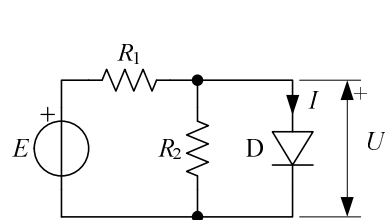
4. За мрежу на слици познате су отпорности $R_1 = 20 \Omega$ и $R_2 = 40 \Omega$. Израчунати отпорност R тако да улазна отпорност мреже буде $R_{AB} = R$.

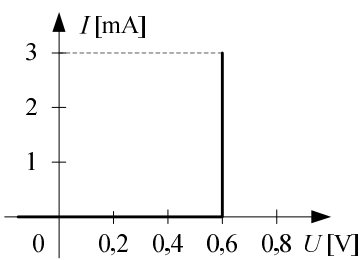
5. У колу сталне струје приказаном на слици познато је $E = 50 \text{ V}$, $I_g = 1,5 \text{ A}$ и $R = 10 \Omega$. Израчунати снагу идеалног струјног генератора.

6. У колу приказаном на слици 6.1 је $E = 2 \text{ V}$ и $R_1 = 1 \text{ k}\Omega$. Карактеристика диоде приказана је на слици 6.2. Израчунати у којим границама би требало да се налази отпорност R_2 тако да диода не проводи.

Слика 6.1.

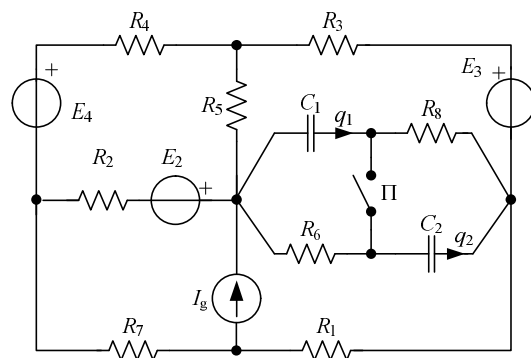
Слика 6.2.

ЗАДАЦИ

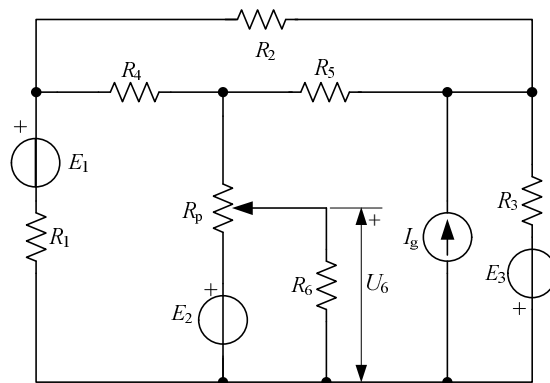
1. (Задатак се ради полазећи од **прве** стране вежбанке.)

За коло сталне струје приказано на слици познато је $E_3 = 6 \text{ V}$, $E_4 = -24 \text{ V}$, $I_g = 20 \text{ mA}$, $R_2 = 300 \Omega$, $R_3 = 100 \Omega$, $R_4 = 500 \Omega$, $R_5 = 200 \Omega$, $R_6 = 20 \Omega$, $R_7 = 100 \Omega$, $R_8 = 200 \Omega$ и $C_1 = C_2 = 2 \mu\text{F}$. Прекидач П је најпре отворен и у колу је успостављено стационарно стање. По затварању прекидача П, кроз гране са кондензаторима протекну наелектрисања $q_1 = 19 \mu\text{C}$ и $q_2 = 10 \mu\text{C}$. Одредити отпорност R_1 и електромоторну силу E_2 .

2. (Задатак се ради полазећи од **последње** стране вежбанке.)

За коло приказано на слици познато је $E_1 = 5 \text{ V}$, $E_2 = 2 \text{ V}$, $E_3 = 3 \text{ V}$, $I_g = 0,2 \text{ A}$, $R_1 = 4 \Omega$, $R_3 = 20 \Omega$, $R_2 = R_4 = R_5 = 12 \Omega$, $R_6 = 8,75 \Omega$ и потенциометар отпорности $R_p = 10 \Omega$. Израчунати највећу и најмању вредност напона U_6 , када се положај клизача потенциометра мења.

Питања и задаци ће бити прегледани само уколико се налазе на одговарајућим местима.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1 ОДРЖАНОГ 3. СЕПТЕМБРА 2016. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. (а) $V = \frac{Qd \cos \theta}{4\pi\epsilon_0 r^2} = \frac{\mathbf{p} \cdot \mathbf{r}_0}{4\pi\epsilon_0 r^2}$. (б) Потенцијал је једнак нули у екваторијалној равни дипола, $\theta = \frac{\pi}{2}$. Видети одељак 1.4.6 уџбеника Основи електротехнике, 1. део.

2. $\mathbf{E} = -\frac{\rho_0 a}{\epsilon_0} \mathbf{i}_x$. Видети пример на страни 85 уџбеника Основи електротехнике, 1. део.

3. $\rho_s = \left(\frac{\epsilon_1}{\sigma_1} - \frac{\epsilon_2}{\sigma_2} \right) \mathbf{n} \cdot \mathbf{J}_1$, при чему је нормала $\mathbf{n}$ усмерена од диелектрика 2 ка диелектрику 1. Видети пример на страни 37 уџбеника Основи електротехнике, 2. део.

4. $R = \sqrt{1000} \Omega$. Видети и задатак 151 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 2. део.

5. $P_{I_g} = -7,5 \text{ W}$. Видети и задатак 269 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 2. део.

6. $R_2 < \frac{3}{7} \text{ k}\Omega$. Видети и задатак 323 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 2. део.

ЗАДАЦИ

1. $R_1 = 50 \Omega$, $E_2 = -42 \text{ V}$.

2. $U_{6 \min} = 1,75 \text{ V}$, $U_{6 \max} = 2 \text{ V}$.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 4. СЕПТЕМБРА У 21 ЧАС.
- УВИД У ЗАДАТКЕ У **АМФИТЕАТРУ 56**, САМО ЗА КАНДИДАТЕ КОЈИ НИСУ ПОЗВАНИ НА УСМЕНУ ПРОВЕРУ, ЈЕ 5. СЕПТЕМБРА ОД 10:30 ДО 11:00 ЧАСОВА.
- УСМЕНА ПРОВЕРА ПОЧИЊЕ 5. СЕПТЕМБРА У 11:00 ЧАСОВА, ПРЕМА РАСПОРЕДУ КОЈИ ЋЕ БИТИ НАКНАДНО ИСТАКНУТ.

Са предмета Основи електротехнике